

Hofje Willem van Heijthuijsen verstript

Er komt een stripboek over het hofje van Willem van Heijthuijsen, de textielhandelaar uit Weert die in Haarlem zo rijk werd dat hij zich tweemaal kon laten portretteren door Frans Hals.

Het achterliggend idee van het boek is om het fenomeen 'hofje' in en buiten Haarlem onder de aandacht van een breed publiek te brengen. Het bestuur beoogt daarmee goodwill te creëren voor de traditie van de caritas door vrijwillige regenten en benadrukt tevens het belang van het historisch erfgoed. Juist die instandhouding staat onder politieke en economische druk. Ook staat het 'samen leven' in het boek centraal en wordt er een verbinding gelegd met Harlem New York en Weert, de geboorteplaats van Willem van Heijthuijsen.

Eva de Wit schreef het script waaruit Eric Coolen beelden put. Het boek wordt tijdens de Stripedagen gepresenteerd. Of dat in het hofje gebeurt, is nog niet bekend. Het hofje van Heijthuijsen heeft namelijk geen regentenkamer meer. Het verhaal is af, de titel van het stripboek is bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet gekozen.

> Eva de Wit, Anna Paternotte, Taetske van Dijk en Gonda Koster, Zittend: Bart Bram Spruit, Eric J. Coolen

Illustratie: Eric J. Coolen

Eric en Eva hebben dat in prijsvraagvorm gegoten. De regenten zelf mochten die bedenken.

In het boek worden tien achtergrondverhalen meegenomen, waarvan de onderwerpen aansluiten op het stripverhaal. Onder andere over Willem van Heijthuijsen, de oprichting en de twee portretten van Frans Hals. Haarlemse Hofjeskrant 34, uit te komen in mei, zal zo goed als helemaal in het teken van dit hofje en het stripboek staan.

Het is altijd tijd voor een profeet, toch? De kersttijd is een tijd van bezinning. In gesprek met jezelf komen als je dat nog niet bent, leren luisteren naar je gevoel als je dat nog niet doet. Jezus, Boeddha en Mohammed staan symbool voor de zoektocht die we allemaal maken. De kersttijd is ook een tijd van ontmoeting. In december vierde ik in maar liefst vijf hofjes kerst. Elk hofje had er zijn eigen invulling aan gegeven. Dat was mooi om te zien. De kerstman kwam langs, er was een toneelstuk, samen zang en altijd een hapje en drankje.

En na twee bezoeken op een dag gingen mijn ogen open. Het geloof in het kindeke is het geloof in het kind in jezelf en het kind in de ander. Op een ezel ging ik naar huis. Die nacht sliep ik als een os en werd met een kater wakker.

Willem Brand

Lustoord voor kunstenaars

Pittoreske plekken als de hofjes zijn niet alleen een lustoord voor bezoekers, ook kunstenaars zijn er graag te vinden.

Voor hen zijn de besloten gemeenschapjes letterlijk schilderachtig. Maar achter die façade ging ook vele jaren een beeld van armoede schuil. Vele hofjes verpauperden door de vaak slechte financiële situatie. Vanaf de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw kwam voor bijna alle hofjes de ommekeer. Met steun van overheidssubsidies werden de hofjes opgeknapt en gerestaureerd. De veelal piepkleine woninkjes werden vaak samengevoegd tot grotere woningen, waarin het beter toeven is. Wonen in

hofjes is de laatste jaren dan ook zeer in trek. Dat die kleine openluchtmusea vooral zomers vele bezoekers trekken, is fijn voor de stad en soms wat moeilijk te accepteren voor bewoners. Eén van de eisen bij de toekenning van subsidie was echter dat de hofjes publiekelijk toegankelijk moesten blijven. Dicht is in dus geen optie.

Met trots presenteert de Hofjeskrant het werk van twee Haarlemmers: Anne Rose Oosterbaan en Sak van de Boom. Op pagina 4 en 5 worden van beide tekenaars vijf hofjestekeningen getoond.

> Hofje van Bakenes

> Hofje van Bakenes

Belastingaftrek

Wilt u als particulier de Hofjeskrant sponsoren? Dat mag. Omdat Stichting de Hofjeskrant een ANBI-stichting is, kunt u als donateur de schenking van de belasting aftrekken. U heeft geen notariële akte nodig, maar kunt simpel via de website van de belastingdienst uw donatie doen. U downloadt een formulier en vult die in. Zit u in het hoogste belastingechelon, dan krijgt u 52% van uw schenking terug. Rekeningnummer is NL92RABO145111369 t.n.v. Stichting de Hofjeskrant, Haarlem.

Goes Plooy
Duurzame totaalinstallateur

Als duurzame installateur is Goes Plooy dé specialist op het gebied van loodgieters- en installatiewerk, waarbij meerdere disciplines betrokken zijn. Denk daarbij aan monumentale dak- en zinkwerken.

Ga voor veiligheid kies een erkend installateur.

U kunt ons bereiken onder telefoonnummer 023 - 5261 503

goes-plooy.nl

Vele levens is een nieuwe rubriek. Daarin wordt het levensverhaal van een hofbewoner verteld. De spits wordt afgebeten door Janneke Petri uit het Verwershofje.

Huisje wordt huis dankzij de tuin

De oude huisjes van het Verwershofje zijn in 1935 afgebroken. In plaats daarvan kwam er een poortgebouw met twee verdiepingen en vier woningen. Wat bleef is de hofjestuin. Janneke Petri (1942) volgde er vijf jaar terug haar dochter als huurder op.

Vóór het Verwershofje woonde Janneke in het Gravinnehof aan het Spaarne. Een prachtplek natuurlijk voor wie aan de voorkant woont, maar Janneke woonde aan de achterkant op drie hoog. Toen de galerij met glas werd dichtgemaakt en het 's zomers een kas werd, werd het Janneke te heet onder de voeten. 'Als ik met een kop koffie naar beneden

liep, was ie koud als ik beneden was. Ik heb er met plezier gewoond, maar wilde heel graag beneden wonen.'

Toen Janneke's dochter wegging uit het Verwershofje, diende zich de gelegenheid aan: een benedenwoning! Wel veel kleiner en onoverzichtelijker, maar met een tuin. Janneke bood zich onmiddellijk bij

stichting Jacobs Godshuis als opvolger aan. En omdat ze daar Kareltye, de hond van dochterlief gewend was, wilde ze ook graag een hondje als huisgenoot. Dat werd Bella, een schuw hondje uit het asiel.

Qua grootte past Bella uitstekend in het 'lucifersdoosje', een omschrijving van Janneke's dochter. Echt praktisch is het huisje niet, maar Janneke vindt het groot genoeg om in te wonen. Alles wat niet deugde, heeft Janneke met toestemming laten verbouwen of restaureren. Opvallend is het aantal deuren in verhouding tot de oppervlakte. Als je door de voordeur binnenstapt, kom je in een halletje met links en rechts een deur van een kast en toilet en vlak voor je de deur van de woonkamer.

> De gevelsteen met echtpaar herinnert nog aan het oude hofje

Hoewel klein vergoedt de tuin veel, zo niet alles. In lente en zomer wordt het huisje een huis. Dan komen de tuinstoelen tevoorschijn, gaan alle deuren wijd open en wordt het voor hond en baas een feest.

> Het in 1935 gesloopte hofje in 1904, foto Berend Zweers in het bezit van Noord-Hollands Archief

Janneke Petri en haar lieve huisgenoot

'Ik ben een oorlogskind uit Diepenveen, de oudste uit een gezin van vier met een schoolmeester als vader. Moeder was 'de juffrouw van de meester', schoolmeesters hadden voor de oorlog nog status. Toen hij tussen 1947 en 1949 als militair in Indonesië diende, werd moeder in het dorp op handen gedragen.

Terug in Nederland begon hij in de tweelagere school. Daar zat ik dus in. Maar ik zei gewoon meester hoor. Aan de oorlog heb ik een allergie voor vliegtuiggeronk overgehouden. Er is in de buurt van Deventer enorm gevochten. Het ene moment hadden we Duitsers in huis, het andere Canadezen. Mijn liefde voor chocola is toen geboren.'

'Van moeder mocht ik niet naar de MMS, dat vond zij een kakschool. Het werd dus de vierjarige ULO. Erna wilde ik naar de Landbouw Huishoudschool, maar daar stak moeder ook een stokje voor. Was ook kak. In de vormingsklas heb ik toen de beest uitgehangen. Veel wil ik daar niet over kwijt, wel dat het water van de trappen

liep. Alleen koken kon me bekoren. De onderwijzeres hield me bij de les. Ik ging daar geen grappen maken.'

'Op mijn achttiende ben ik het huis uitgegaan. De verpleging was dé manier omdat je in een zusterflat bij het ziekenhuis woonde. De opleiding heb ik niet afgemaakt, ik kreeg een relatie met een kunstschilder in Arnhem. Zo kwam ik in een totaal andere wereld terecht, waar ik ontdekte klassieke muziek ontdekte en ook een andere manier van kijken.'

'Ik trouwde, maar vlak na de geboorte van onze tweede dochter zijn we uit elkaar gegaan. Daarop raakte ik betrokken bij de oprichting van de peuterspeelzalen, ik kan goed met kinderen omgaan. Dat kwam ook door grootmoeder. Ik wilde zo worden als zij. Oma woonde in Bergen. Als ze mij meenam naar vrienden, zei ze altijd: dit is mijn oudste kleindochter. Dat had ik nodig.'

'Met mijn tweede man woonde ik jaren op een binnenvaartschip. Hij was maatschappelijk werker in de Bonte Zwaan, de sociëteit voor de binnenscheepvaart in de Maashaven in Rotterdam. Daar hebben we ook jaren gewoond. Mijn zoon Jelle is op het schip geboren. Zomers gingen we naar Zeeland, daar was het altijd mooi weer. Later kreeg mijn man een baan in Haarlem en verhuisden we met het vrachtschip naar de haven van Spaarndam.'

> Janneke met Bella in de hofstuin

'Heiliglanden, waar mijn hofje ligt, is een gezellig buurtje. 't Is babbeldebabbel en daar hou ik van. Erg getroffen heb ik het met de overburen: Has en Lenny. Via Has ben ik vrijwilliger geworden bij Mooi Zooi, een winkel vol restmaterialen om mee te knutselen. Mijn dochters Paula en Petra wonen in de buurt en dat is fijn. En verder

heb ik natuurlijk mijn lieve huisgenoot, hond Bella. Zij heeft een moeilijke jeugd gehad, maar daar is ze aardig overheen. We zouden haar met z'n drieën doen. Dan had ik ook nog mijn vrijheid, zeiden mijn dochters. Maar Bella beslist anders. Die weet wat ze wil. Uit logeren gaan staat niet op haar lijstje.'

Slimme financiering bij restauratie

In de tien jaar dat notaris Edzo Huisman (53) regent was van het Doopsgezinde Wijnbergshofje (Barrevoetestraat), maakte hij ook vijf jaar deel uit van het bestuur van de Stichting Haarlemse Hofjes. Momenteel zit hij in het bestuur van de Teylers Stichting.

Na een kop koffie in de fraaie binnentuin van de Doopsgezinde kerk in de Frankestraat zet het gesprek zich voort in Dr. Jacobus van Zanten-kamer. De deze doopsgezinde arts Van Zanten liet in 1750 een flinke erfenis na, nog steeds beheerd door het Fonds van Zanten, waar ook Edzo bestuurslid van is.

Eind jaren negentig was het Wijnbergshofje als één van de laatste Haarlemse hofjes in zeer slechte staat. Voor de renovatie werd vergeefs bij banken aangeklopt. De doopsgezinde Stichting Haarlemse Vrienden gaf gelukkig wel thuis. Huisman: 'Voorheen betaalden bewoners alleen servicekosten. Na de renovatie kwam er toch een huurprijs. Daarmee kunnen we de rente betalen.' Volgens Huisman zijn er genoeg vermogensfondsen die bereid zijn om tegen een lage rente een hofjesbestuur aan een lening te helpen. Huisman: 'Zaak is dat je een doortimmerd plan hebt.'

Huisman vindt wonen in hofjes een bijzondere vorm van wonen die in deze tijd heel goed past. Huisman: 'Het is bedoeld voor mensen die het niet breed hebben en die toch

> Edzo Huisman (rechts) op de binnenplaats van de Doopsgezinde kerk met de mooie vijgenboom

op een mooie plek in de stad willen wonen. Het is heel geschikt voor mensen die in hun leven problemen hebben ondervonden en een vertrouwde omge-

ving nodig hebben om de draad weer op te pakken. De huur is gebaseerd op het puntensysteem, het aanvragen van huursubsidie is mogelijk.'

Jarige Cremer op hofjestoernee

Tijdens het Monumentenweekeinde maakten de acteurs van Letterlievende Vereniging J.J. Cremer een tour langs vijf hofjes.

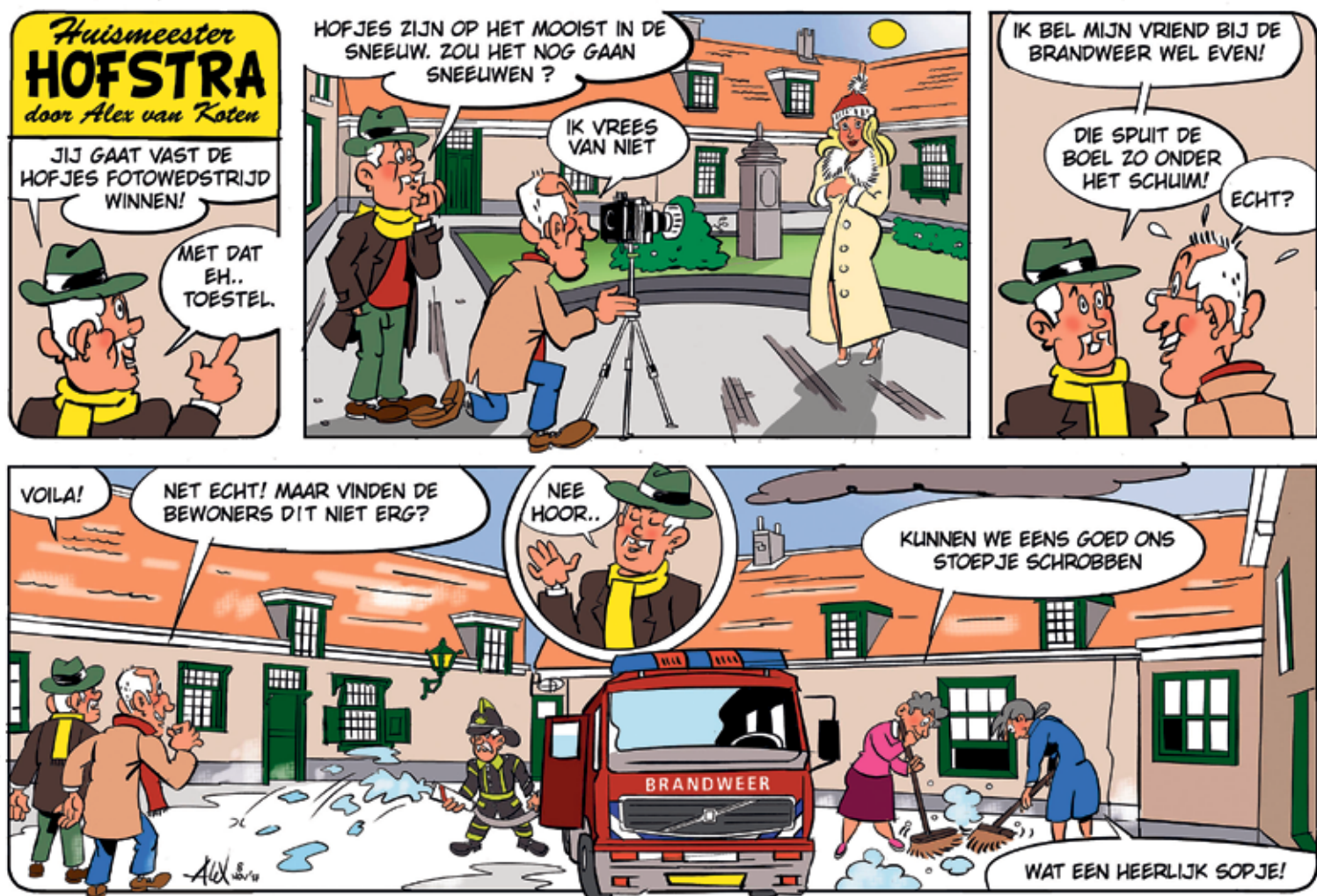
Met teksten van onder meer Hildebrand en Frederik van Eeden speelde de groep bekende Haarlemse personages. Ook werd er gezongen bij een rolboek over Lodewijk Napoleon.

De apotheose vond plaats in het Frans Loenenhofje waar de acteurs van Cremer een potpourri aan kluchten, liederen en gedichten ten beste gaven. Zie ook hofjesfilm nr. 4 op de website 023tvonline.nl

> Cremer in het Hofje van Bakenes

Foto: Onno Hulshof

Van de Kerst naar het nieuwe jaar 2018

De periode rondom de Kerstdagen en Oud & Nieuw is voor velen van ons een bijzondere tijd. Ontmoeting, gezelligheid, intimiteit en warmte zijn vaak de woorden die je daarbij hoort.

Maar helaas geldt dat niet voor iedereen. Veel mensen brengen deze dagen door in isolement, eenzaamheid en afzondering. Verstoken van familie en vrienden probeert men de tijd zo goed en zo kwaad als het gaat 'door te komen'. Welzijnsorganisaties, wijkcomités en kerken proberen door de organisatie van kerstmaaltijden en andere activiteiten een alternatief te bieden.

Ook veel hofjesbesturen organiseren in deze periode activiteiten voor hun bewoners. Zo kreeg ik op de derde Kerstdag van de onvermoeibare eindredacteur van onze onvolprezen Hofjeskrant, Willem Brand, een filmpje van 023tvonline met een Kerstspecial van de Haarlemse Hofjes. In beeld gebracht werden de activiteiten die de hofjesbesturen van een viertal Haarlemse hofjes rondom de Kerstdagen hadden georganiseerd. Er werden samen kerstliederen gezongen, hapjes en drankjes rondgedeeld en kerstattenties genuttigd. Het Hofje Codde en Van Beresteyn had zelfs actrice Marijke Kots bereid gevonden een korte eenakter te spelen.

Wat mij als voorzitter van de Stichting Haarlemse Hofjes bijzonder goed deed was de opening van het filmpje, waarin de Kerstviering van het Essenhofje in beeld werd gebracht. Oude en nieuwe bewoners, een kersverse nieuwe binnenvader (verkleed als Kerstman), de voormalig regent Job Thöne, maar ook de nieuwe (particuliere) eigenaar, Wybren van Haga, hadden in de binnentuin van het Essenhofje een gezellig samenzijn met kerstliederen en lekkers. Een goed initiatief waarbij Wybren als nieuwe eigenaar van dit hofje in ieder geval aan geeft respect te hebben voor de tradities en gewoonten van het hofje en bereid is deze voort te zetten.

Want een hofje is niet alleen een woongemeenschap maar ook een sociale gemeenschap, waarbij aandacht voor elkaar het hele jaar door, maar in het bijzonder tijdens de donkere dagen van Kerst en Oud & Nieuw, centraal hoort te staan!

Als geboren en getogen Fries wens ik u allen folle lok en seine yn it nije jier (= veel geluk en zegeningen in het nieuwe jaar),

Lieuwe Zoodma,

voorzitter Stichting Haarlemse Hofjes en regent van het Luthers Hofje

In de hofjes *groeit en*

> Teylers Hofje

*‘Hofjes
moet je zien’*

> Luthers Hofje

Anne Rose Oosterbaan

Als binnenstadbewoner is Anne Rose Oosterbaan dagelijks verbaasd over hoe mooi Haarlem is. Als het weer het even toelaat, pakt zij haar tekenspullen en klapstoeltje. Meestal is zij te vinden in de buurt van het Spaarne, de Grote Markt of natuurlijk in een van de hofjes.

Regelmatig ziet Anne Rose bezoekers in de stad lopen, die zojuist de hofjestochtfolder bij de VVV hebben gehaald en de ene poort na de andere opentrekken. Om zich heen kijkend, op zoek naar het volgende hofje. Zelf heeft zij enige schroom om in een hofje te gaan tekenen.

‘In die oase van rust wonen mensen; ik vind het een beetje intimiderend om in een hoekje van de tuin neer te strijken om een uur te zitten tekenen. Nou ja, tekenen. Ik span eerst een dun

vel rijstpapier op, dat ik met elastieken vastzet. Lastig als het waait. Vervolgens pak ik water, penselen en een aquareldoos en schets in grote lijnen en vlakken wat ik zie. Dan wacht ik tot het papier droog is, wat soms een geduldwerkje is, en ga tekenen.’

Tot haar verbazing vinden de bewoners het vaak prima wat zij doet. Ze komen kijken, brengen een kop koffie of thee en vragen haar om terug te komen en meer te maken. Ze zijn er trots dat Anne Rose hun bijzondere woning is komen tekenen.

> Frans Loenenhofje

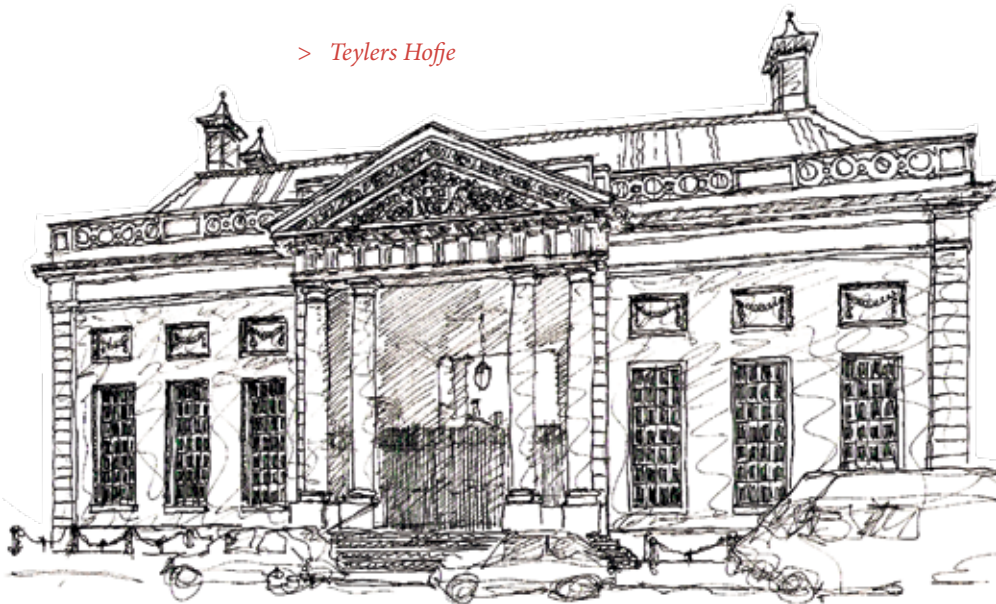
> Hofje van Noblet

> Hofje van Bakenes

bloeit de inspiratie

> Teylers Hofje

> Brouwershofje

Sak van den Boom

Eind 2017 verscheen het zakformaat-boekje 'Haarlem moet je zien', de binnenstad ofwel de stad binnen de vesten door de ogen van Sak van den Boom. Tussen de negentig tekeningen van Haarlemse monumenten ook elf hofjesteekeningen.

Sak maakt zijn tekeningen veelal aan de hand van foto's. Het vergt soms vele oefeningen voor uiteindelijk de beste tekening op tafel ligt. Van den Boom: 'Een gebouw moet je in de vingers krijgen. Als je kijkt zie je niet direct alles. Dat is dankzij de foto's, die je op je computerscherm lekker kunt vergroten, een geweldige ontdekkingstocht.'

'Wanneer ik familie, vrienden en kennissen Haarlem laat zien, wandelen we altijd bij enkele hofjes binnen. De rust en sfeer zijn ongekend. Ik kom uit Brabant, mijn vrouw is Zweeds. Iedereen die van

ver komt kun je met de hofjes verbazen. Meestal vertel ik dat de stichters op deze wijze een stoel in de hemel kochten. Dat snapt iedereen. Dat er alleen vrouwen wonen, gaat er ook altijd in. Het tekenen van de hofjes is niet eenvoudig. Het is vaak gepriegel, maar leuk om te doen.'

De hofjesteekeningen van Sak staan in het boekje 'Haarlem moet je zien', te koop voor € 8,95. Begin 2018 zal een tweede boekje 'Haarlem moet je zien' verschijnen. Onderwerp is dan de buitenstad ofwel de stad buiten de vesten. Daarin ook het Hofje van Heijthuijsen.

> Hofje van Loo

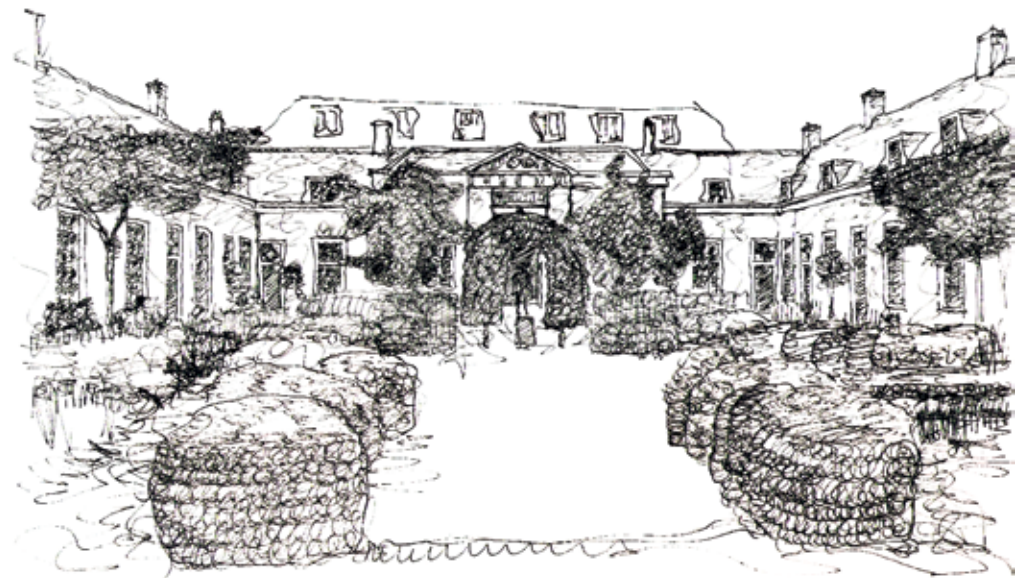

'Ze zijn trots op hun bijzondere woning'

> Hofje van Noblet

> Hofje van Oorschoot

deWaterkoets

proeven & proosten op het water

HOFJESTOCHT VANAF HET WATER

Vaar en wandel met een Gilde Stadsgids langs diverse Haarlemse Hofjes.
Het is ook mogelijk om het arrangement te combineren met een hofjespuzzeltocht.

Met uw eigen groep van 5 tot 50 personen. Comfortabel varen in open of geheel overdekte en verwarmde boten. Zeer geschikt voor familiefeestjes of bedrijfsuitjes. Onze arrangementen zijn te combineren met diverse catering.

www.dewaterkoets.nl / info@dewaterkoets.nl / 023 - 525 98 22

Hofdame zonder hofje

Het moet begin jaren zeventig van de vorige eeuw zijn geweest dat de Haarlemse Luus van Dusschoten veel succes had met het maken van diaserieën met geluid. Geen vervelende dia-avondjes met eindeloze reeksen vakantieplaatjes, neen, Luus maakte diaserieën over de geschiedenis van Haarlem. De beelden werden begeleid met muziek en gesproken tekst met behulp van een bandrecorder.

Met een speciaal apparaat was het mogelijk beeld en geluid precies synchroon te laten lopen. Nog weer later werd het mogelijk om de diabeelden langzaam in elkaar over te laten vloeien. Dus zonder de harde zwartpauze tussen de beelden in, een hele verbetering. Het effect was dan ook vaak verbluffend. En Luus had een verhaal te vertellen, bijvoorbeeld over de hofjes van Haarlem. Ze offerde haar vakanties op om historisch onderzoek te doen en op basis daarvan een verhaal samen te stellen. Vervolgens ging ze langs de hofjes om er de bewoonsters te spreken en ook daarvan weer dia's te maken. Ook maakte ze van oude afbeeldingen diareproducties die in de serie werden verwerkt. Luus zocht zelf de achtergrondmuziek uit. Deze werd opgenomen op de bandrecorder en vervolgens werd daarbij het commentaar ingesproken door twee bekende amateurtoneelspelers uit Haarlem: Agnes Korenblik en Teun de Waard.

Was een serie eenmaal klaar, dan ging Luus naar bejaardenhuizen, wijkraden, verenigingen enz. om de serie te tonen en mensen zo iets te leren over de geschiedenis van Haarlem. Ook maakte ze een serie over de busmaatschappij NZH en Ruigoord, de kunstenaarskolonie in het Westelijk Havengebied van Amsterdam. Een andere serie had de pakkende titel 'Spaarndam, een dorp onder de rook van Haarlem, blijft zichzelf'. Tot ver in de jaren tachtig was Luus op pad om series te maken of te vertonen.

Luus vertoonde de diaserieën ook bij haar thuis, in de Keizerstraat 2. Op de eerste verdieping had ze een bioscoopzaalje ingericht. Het was haar ouderlijk huis waarin ze was blijven wonen om haar vader, horlogemaker H. van Dus-

schoten, te verzorgen. De prachtige gevelsteen met naam zit nog boven de deur. Na het overlijden van haar oude vader had Luus het hele huis tot haar beschikking voor haar hobby en borg ze haar collecties op van kelder tot zolder, waaronder het materiaal van enkele tentoonstellingen.

De diverse tentoonstellingen trokken veel bekijks in een tijd dat de Haarlemse geschiedenis nog nauwelijks werd gepresenteerd aan een groot publiek. Met name de twee over Haarlem in de Tweede Wereldoorlog waren een groot succes. Luus verloor in de oorlog haar broer, een gebeurtenis die een stempel op haar leven heeft gedrukt. Als ze erover praatte, werd ze emotioneel, ze was ontzettend op Joop gesteld. Ook om die reden was zij gefascineerd door de oorlog. Vier jaar na haar dood in 2012 verscheen haar boek 'Herinneringen aan Haarlem in de Tweede Wereldoorlog'.

Luus was bovendien technisch. Zo maakte ze een grote presentatietafel met daarop een plattegrond van Haarlem en allemaal lichtjes op plaatsen waar hofjes, molens of kloosters stonden. Jong en oud vermaakte zich hiermee tijdens de tentoonstellingen en stak er wat van op. De affiches voor de tentoonstellingen, door Ruud Lohman getekend, drukte ze zelf af, want ze had een drukpers in huis staan!

Voorals in de jaren zeventig heb ik als middelbare scholier veel contact gehad met Luus en geholpen tentoonstellingen te maken. Wat heb ik daar veel van ge-

> Luus van Dusschoten in het Brouwershofje (1955)

Noord-Hollands Archief - C. de Boer

leerd! Luus is toen, haast ongemerkt, een voorbeeld geworden om het verleden te koesteren. Daar pluk ik vandaag de dag nog steeds de vruchten van.

Het was lastig om voor dit artikel een foto van Luus te vinden. Zij behoorde tot de klassiek geschoolde amateurfotografen die het absoluut fout vonden om zelf in beeld te zijn. Toch is er één prachtige foto van Luus te vinden in het Noord-Hollands Archief, en wel in het aldaar aanwezige archief van fotopersbureau De Boer. Ze is, hoe toepasselijk, vastgelegd in een hofje.

In 1990 heeft Luus haar hele collectie ondergebracht in de Stichting Historie en Heemkunde Luus van Dusschoten. De tijd haalde haar echter langzaam

maar zeker in. Dia's werden nauwelijks meer gemaakt of vertoond. In plaats daarvan kwamen film en video en niet veel later computers en digitale fotografie en presentatie. Luus vond daar geen aansluiting meer bij. Wat bleef was haar interesse voor de geschiedenis van Haarlem. Ze had héél graag op een hofje willen wonen, maar ze had nou eenmaal een groot huis nodig om haar spullen te kunnen opbergen en bewaren. Wat altijd is gebleven, is haar interesse voor Haarlem en omgeving en in het bijzonder de hofjes van Haarlem.

Peter Hammann

met dank aan het Noord-Hollands Archief, de heer Ed Sewalt.

Winter in de Proveniershof

> Winter 2017

> Winter 2017

> foto's Vincent van Buuren

Kerstuitstapje voor dertien hofbewoonsters

Op uitnodiging van het Heilig Kerstmasgilde maakten dertien hofbewoonsters uit evenzovele hofjes op 16 december een uitstapje.

Het gilde is in 1317 opgericht door aanzienlijke Haarlemse burgers, ter verering van de geboorte van Jezus Christus en voor liefdadigheid. In 2017 bestond het gilde 700 jaar en wilde dat extra luister bijzetten door net als in vroeger eeuwen dertien stadsbewoners een feestmaal voor te schotelen. Het getal dertien staat voor Christus en de twaalf discipelen.

Op een gelukkig droge zaterdag in december voer het gezelschap in een historische zolderschuit van De Waterkoets naar de St. Bavo, waar de kerstkapel van het gilde werd bezichtigd. Erna reden de dames met een haast even historische NZH-bus naar Kraantje Lek voor het feestelijke diner. Ze hadden een heerlijke dag.

Kerstman en samen-zang in het Essenhofje

Vroeger kon haast niet: op vrijdag 8 december klonken er in het Essenhofje al kerstliederen.

De kerstboom was goed verankerd en dat was nodig ook. 't Waaide flink. Sinterklaas had zijn zegen gegeven in café Van Egmond, zei de onverwacht opduikende Kerstman. Nadat hij iedereen welkom had geheten, verraste hij hen met een kerstmuts. Adus rood getooid en met een goed glas glühwein op ontstond er spontaan een kerstkoor, bemerkte accordeonist Ed Leliveld tot zijn grote vreugde. Nadat de Kerstman 'm gevlogen was begon het te hagelen. White Christmas!

Een gelukkig hofjesjaar

Een houten rolstoel, een fles Bordeaux, wat kerstkaarten, een platenspeler en een butler had weduwe Clara tot haar beschikking op Kerstavond. Ze maakte daar het beste van.

Alsjeblieft een kerstpakket

Rond Kerst is er in een aantal hofjes een kerstviering met bewoners en regenten. Het Hofje van Heijthuijsen heeft geen regentenkamer meer, dus voor een kerstviering is geen plek. Daarom krijgen de bewoners al jaren een preuke (oudhollands voor gift) in de vorm van een kerstpakket. De regenten overhandigden die op zondag 17 december, een traditie die zeer op prijs wordt gesteld. Bewoonster Tineke Niesen (niet op de foto, dat is Alexandra): 'Het is de krent in de pap.'

Zangkasteel in Wijnbergshofje

De kerstviering in het Wijnbergshofje werd luister bijgezet door het a capella kwartet Zangkasteel, dat kerstliedjes zong in de tuin. Het kwartet bouwt met hun stemmen een prachtig muzikaal bouwwerk, voorwaar een Zangkasteel.

Opmerkelijk: de grootvader van regent Casper Teeuwen was tussen 1998 en 2003 regent van hetzelfde hofje. Net als Casper was hij verantwoordelijk voor bouwkundige zaken. Zou het erfelijk zijn?

Kerstspecial

Wilt u een snufje meekrijgen van al deze kerstvieringen in hun sfeervolle historische entourage? Dat kan via de kerstspecial van 023tvonline. Deze reportage is te zien op de website 023tvonline.nl en natuurlijk ook op die van de Hofjeskrant: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

Optreden rond de kerstboom

Nieuwe bewoner Michaela verraste tijdens de kerstborrel van hofje Inden Groenen Tuin met een optreden rond de reuzenkerstboom. In de ruime hal stond zij stralend

te zingen voor en met de aanwezigen. Iedereen ontving van haar ook een nieuwjaarswens op een hele mooie kerstkaart en het Houten Haarlemmer kaartspel.

De kerstviering in hofje Codde en van Berestejn kende een verrassende opening. Marijke Kots en Hein Kruijver speelden een eenakter. Een rijke weduwe die geen eenzame kerst vierde, maar net deed of haar man Egbert nog leefde. Gelukkig had ze James, die rijkelijk wijn voor haar en de denkbeeldige Egbert inschonk – en die van

Egbert tot zich nam. Zij kwamen in steeds hogere sferen. Erna werd er voor en met de hofdames gezongen, die aan een lange met kerststukjes versierde tafel zaten. Regentes Marie-Victoire Bot wenste iedereen alvast een gelukkig hofjesjaar.

Kleurrijk festival bestaat 12,5 jaar

De dertiende editie van de Vijfhoek Kunstroute vindt in 2018 plaats tijdens het Pinksterweekeinde. Eind november vierde de organisatie met de bewoners van de Proveniershof het 12,5 jarig jubileum.

Een kleurrijk festival waarbij kunst weliswaar de hoofdmoot vormt, maar muziek en poëzie ook voorname ingrediënten vormen. In de Nieuwe Kerk is op vrijdagavond altijd een verrassende openingsact met dans en muziek. Die ruimte wordt ook twee dagen in bezit genomen door plaatselijke muzikanten, dichters en performers.

Tweede uitvalsbasis van de Kunstroute is de Proveniershof die stevast omgetoverd wordt tot beeldentuin. Ook stellen een aantal hofbewoners hun huis beschikbaar voor kunst. Dat het met de band met de bewoners wel goed zit, onderstreepten Leonore Hatt en Marianne Matthijssen tijdens het jubileumfeestje met een poëtische voordracht. Bewoner Erwin Benjamins had het feestje overigens met een saxofoon solo geopend. Hatt keek o.a. terug op het jaar van de reus Cajanus. 'Weet je nog die roze reus, enorme fallus, met madeliefjes op zijn tepels.' Thema in 2018 is het getal 13.

> De dichters deelden in 2010 de lakens uit

Regenten in Groningen

Een delegatie van Haarlemse regenten was aanwezig bij de najaarsvergadering van het Landelijk Hofjesberaad.

Na het succes van het terugdraaien van de verhuurderheffing heeft het bestuur van het Hofjesberaad overleg gehad met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over duurzaamheid. Daarbij bleek de onbekendheid met de hofjes. Penningmeester Jan Willemink: 'Om die re-

den proberen we tot een vervolgesprek te komen in het kader van de herverdeling subsidiegelden onderhoudswerken Rijksmonumentale hofjes. Immers, voorkomen is beter dan genezen.' Na de vergadering was er rondleiding in twee hofjes, het Heiligen Geest Gasthuis en het Sint Anthonie Gasthuis.

Waar is deze gevelsteen?

Onlangs is de drie-eenheid weer hersteld. Het christendom in drie zinnebeelden uitgelegd met een verkondiging door opvallende vrouwen. De drie gevelstenen 'T Geloof, D'Hoop en D'Liefde zijn na anderhalve eeuw weer verenigd. Jarenlang was D'Hoop de verloren gewaande gevelsteen. Dankzij Els van Os kwam er een ruil tot stand waardoor Haarlem weer hoop kreeg. In welke straat hangt de gevelsteen en wat geeft u hoop?

PRIJSVRAAG

Mail uw oplossing o.v.v. 'prijsvraag' naar info@haarlemse-hofjeskrant.nl en win een VVV-bon van € 15.

Oplossing HHK 32:
De gevelsteen laat het vervoer van een zieke in een draagbaar zien. Hij hangt boven de voormalige toegang van het Elisabeth Gasthuis, Groot Heiligland 47. Margreet Kampherbeek wint de prijs.

Met KennemerZorg is het Zorgeloos genieten

Kennemerzorg is een kleinschalige particuliere thuiszorgorganisatie met een frisse kijk op de zorg.

Bent u op zoek naar kwalitatief hoogstaande thuiszorg? Dan kunt u dit met één telefoontje regelen. Wij komen graag bij u langs om al uw zorgwensen te bespreken.

Neemt u rustig de tijd om u te laten informeren naar de mogelijkheden die het best bij uw wensen passen.

Wij zijn te bereiken op telefoonnummer: 023 532 40 60 of 06 17 06 96 96.

Bezoek ook onze website: www.kennemerzorg.com

Muzikale oproep

Greet Wiggers zingt en maakt muziek. Andere hofbewoners die dat ook graag doen, biedt zij een plek om met elkaar te musiceren. Wie heeft zin?

Mail naar: na.wiggers@zonnet.nl

Volg de Haarlemse Hofjeskrant op Facebook!

Voor het laatste nieuws en de laatste filmpjes!
www.facebook.com/HaarlemseHofjeskrant

Om niets te vergeten!

Open: ma. t/m vr. van 9.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00 - 17.00 uur
Gedempte Oude Gracht 108
Haarlem, Tel: 023 5315513
www.muyskantoor.nl

C. den Hollander b.v.
Onderhoudscombinatie
Haarlem (023) 5356812

SCHALKWIJKERSTRAAT 29 - 2033 JC - FAX: (023) 5352800

Nieuwenhuizen bv
BOUWBEDRIJF

- Verzorging aanvraag
- Nieuwbouw
- Verbouw
- Aanbouw
- Renovatiebouw
- Dakkapellen
- Badkamers
- Openhaarden

Lijnbaan 34 -36 - Heemskerk - Tel.0251-235 996
www.bouwbedrijfnieuwenhuizen.nl

Haarlemse
Hofjes
krant

GRATIS
meenemen!

Haarlem: DekaMarkt Rijksstraatweg 283, Rijksstraatweg 40-42, Anthony Fokkerlaan, Eksterlaan, Meester Cornelisstraat, Schalkwijkstraat, Gedempte Oude Gracht, Amsterdamstraat, Prinses Beatrixplein, Oranjeboomstraat, Ramplaan en Floridaplein. VOMAR Da Vinciplein, Stephensonstraat en Paul Krugerkade. JUMBO Engelenburg. PLUS Rijksstraatweg en de Coop Stuyvesantplein. AH Floridaplein, Marsmanplein, Soendaplein, Drossestraat, Westergracht, Grote Houtstraat, Kruisstraat en Spoorwegstraat. VVV, Noord-Hollands Archief, Van der Pigge, Muys Kantoor & Cadeau, DEKATUIN. Bibliotheken Gasthuisstraat, Planetenlaan en Leonard Springerlaan. Heemstede: VOMAR Binnenweg, AH Blekersvaartweg, SPAR Te Winkelhof en PRIMERA De Pijp Raadhuisstraat, Bibliotheek Julianaplein. Bloemendaal: AH en Papyrus Bloemendaalseweg.

Reacties: info@haarlemse-hofjeskrant.nl
Website: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

De Haarlemse Hofjeskrant wordt financieel gesteund door hofje Codde & Van Beresteijn, hofje Inden Groenen Tuyn en diverse fondsen.

Oplage: 9.000
Redactie: Willem Brand
Vormgeving: Kees Reniers

HHK 34 verschijnt in mei 2018